

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIA A TREIA

CAUZA BREGA ȘI ALȚII c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 61485/08)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

24 ianuarie 2012

*Această hotărâre va deveni definitivă în modul stabilit de articolul 44 § 2 al
Convenției. Ea poate fi subiect al revizuirii editoriale.*

În cauza Brega și Alții c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a Treia), întrunită în cadrul unei Camere compuse din:

Josep Casadevall, *președinte*,

Corneliu Bîrsan,

Alvina Gyulumyan,

Ján Šikuta,

Luis López Guerra,

Nona Tsotsoria,

Mihai Poalelungi, *judcători*,

și Santiago Quesada, *Grefier al Secției*,

Deliberând la 4 ianuarie 2011 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 61485/08) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către patru cetățeni ai Republicii Moldova, dl Ghenadie Brega, dl Anatolie Hristea-Stan, dl Gheorghe Lupusoru și dl Vasile Costiuc („reclamanții”), la 16 decembrie 2008.

1. Reclamanții au fost reprezentați de către dl A. Postica, avocat din Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

2. Reclamanții au pretins, în special, încălcări ale drepturilor lor la libertatea de exprimare și de întrunire și a dreptului lor la libertate.

3. La 15 noiembrie 2010, Curtea a decis să comunice Guvernului cererea. S-a decis, de asemenea, ca fondul cererii să fie examinat concomitent cu admisibilitatea acesteia (articolul 29 § 1 al Convenției).

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

4. Reclamanții s-au născut în anul 1975, 1953, 1969 și, respectiv, 1981, și locuiesc în Pepeni, Chișinău, Ungheni și, respectiv, Chișinău și toți sunt membri ai Hyde Park, o organizație non-guvernamentală din Chișinău.

A. Evenimentele din 27 martie 2008

5. La 27 martie 2008, primul și al patrulea reclamanți au participat la o întrunire publică în parcul Ștefan cel Mare din Chișinău cu ocazia aniversării reunificării Basarabiei cu România în anul 1918. Demonstrația a fost autorizată de către Primăria Chișinău. Aproximativ la ora 11:30, reclamanții au fost reținuți și duși la o secție de poliție, unde ei au fost acuzați de opunere de rezistență la reținere și ultragiarea colaboratorilor de poliție.

6. Într-o înregistrare video făcută de reclamanți, se poate vedea cum un colaborator de poliție a cerut documentele de identitate de la unul din participanții la demonstrație. După prezentarea buletinului de identitate colaboratorului de poliție, unul din polițiști a cerut reclamanților să-l urmeze la secția de poliție și reclamanții s-au conformat acestei cereri fără a opune rezistență. Reclamanții au fost eliberați câteva ore mai târziu.

7. La 26 mai 2008, Judecătoria Buiucani i-a achitat pe reclamanți pe toate capetele de acuzații, din motivul lipsei de dovezi împotriva lor. Instanța a constatat că acuzațiile aduse împotriva reclamanților erau nefondate, deoarece nu au fost confirmate de martori.

8. La o dată nespecificată, unul din reclamanți a formulat o plângere penală împotriva colaboratorilor de poliție care i-au reținut. Cu toate acestea, la 30 mai 2008, plângerea a fost respinsă ca vădit nefondată.

B. Evenimentele din 22 aprilie 2008

9. La 22 aprilie 2008, a intrat în vigoare noua Lege privind întrunirile, potrivit căreia autorizația nu mai era necesară pentru întruniri spontane și pentru întruniri cu un număr redus de participanți. La aceeași dată, aproximativ la ora 10:40, primul, al doilea și al patrulea reclamanți au organizat o demonstrație în fața reședinței Președintelui Republicii Moldova. Potrivit reclamanților, ei intenționau să-și exprime bucuria în legătură cu intrarea în vigoare a noii Legi cu privire la întruniri și să încurajeze oamenii să se adune în mod liber. După scurt timp, de reclamanți s-au apropiat câțiva colaboratori de poliție care i-a cerut să plece. Reclamanții au refuzat și au susținut că potrivit noii legi, ei aveau dreptul să protesteze în mod pașnic fără a avea autorizație. Ulterior, reclamanții au fost reținuți și duși la o secție de poliție. Ei au fost reținuți timp de câteva ore, fiind acuzați de organizarea unei demonstrații neautorizate, opunere de rezistență la reținere și ultragiarea colaboratorilor de poliție.

10. La 8 mai 2008, Judecătoria Buiucani i-a achitat pe toate capetele de acuzații, din motivul lipsei de dovezi împotriva lor. Instanța a constatat că reclamanții aveau dreptul legal să protesteze în fața reședinței Președintelui Republicii Moldova fără a avea autorizație și că acuzațiile privind opunerea de rezistență și ultragiarea colaboratorilor de poliție erau nefondate.

11. La o dată nespecificată, reclamantii au formulat o plângere penală împotriva colaboratorilor de poliție care i-au reținut. Totuși, aceasta a fost respinsă ca vădit nefondată.

C. Evenimentee din 30 aprilie 2008

12. La 30 aprilie 2008, Televiziunea Națională a organizat o festivitate cu ocazia aniversării sale de cincizeci de ani. Un membru al Hyde Park, O.B., care nu este un reclamant în această cauză, a încercat să protesteze împotriva cenzurii la Televiziunea Națională în fața sălii de concert în care a avut loc festivitatea. Acesta purta un banner cu inscripția „50 de ani de minciuni” și era însoțit de către primul, al doilea și al treilea reclamant, unul din care filma evenimentul.

13. După ce s-a apropiat de sala de concert, O.B. a fost înconjurat de un grup de ofițeri de poliție care i-au somat să părăsească teritoriul sălii de concert. O.B. și cei trei reclamanti au intrat într-un conflict verbal cu ofițerii de poliție și au refuzat să plece. Ei au susținut că aveau dreptul să protesteze și că acțiunile poliției erau ilegale. După câteva minute de dispută, O.B. a fost atacat fizic de către o persoană îmbrăcată în civil. O.B. și reclamantii au solicitat ajutor din partea poliției și au strigat că atacul a fost provocat de către poliție. Ei au fost imediat reținuți și duși la o secție de poliție, fiind acuzați de organizarea unei demonstrații neautorizate, opunere de rezistență la reținere și ultragiarea colaboratorilor de poliție. Ei au fost eliberați peste câteva ore.

14. La 18 iunie 2008, reclamantii și O.B. au fost achitați în întregime de către Curtea de Apel Chișinău pe toate capetele de acuzații, din motivul lipsei de dovezi împotriva lor. Instanța a ajuns la această concluzie după ce a vizionat înregistrarea video a evenimentului și a conchis că demonstrația reclamantilor a fost pașnică și că ei au fost atacați de către o altă persoană.

16. La o dată nespecificată, reclamantii au formulat o plângere penală împotriva colaboratorilor de poliție care i-au reținut. Totuși, aceasta a fost respinsă ca vădit nefondată.

D. Evenimentele din 18 decembrie 2008

15. În decembrie 2008, Guvernul a decis să sărbătorească Crăciunul exclusiv la 7 ianuarie, potrivit vechiului calendar religios, și de a instala un pom de Crăciun în PMAN din Chișinău doar în ultimele zile din decembrie, pentru a împiedica sărbătorirea Crăciunului pe 25 decembrie de către adepții calendarului religios nou.

16. În ciuda acestei decizii, autoritățile locale din Chișinău, reprezentate de o majoritate politică diferită de cea a autorității centrale, au decis să instaleze un pom de Crăciun la mijlocul lunii decembrie și să organizeze sărbătoarea Crăciunului potrivit noului calendar religios. La 16 decembrie 2008, un camion care transporta pomul de Crăciun municipal a fost oprit de poliție, iar pomul a fost confiscat.

17. În dimineața zilei de 18 decembrie 2008, un grup din membrii Hyde Park, inclusiv primul și al doilea reclamant, au încercat să organizeze un protest în fața Ministerului Afacerilor Interne, pentru a-și exprima nemulțumirea sa cu privire la acțiunile poliției. Primul reclamant a fost reținut în stradă în drum spre clădirea Ministerului de Interne, având cu el un mic pom de Crăciun. El a fost dus la o secție de poliție și acuzat de organizarea unei demonstrații neautorizate. El a fost eliberat peste câteva ore. Al doilea reclamant se afla la o stație de troleibuz, când un grup de șase ofițeri de poliție îmbrăcați în civil l-au forțat să urce într-un troleibuz. Ei l-au încolțit și, în ciuda protestelor lui, l-au lăsat să plece doar peste opt minute și câteva stații mai târziu. Reclamanții au prezentat o înregistrare video relevantă.

18. La 18 decembrie 2008, primul reclamant a fost achitat din lipsa lipsei de dovezi împotriva lor.

19. La o dată nespecificată, primul și al doilea reclamant au formulat o plângere penală împotriva colaboratorilor de poliție. Totuși, la 2 februarie 2009, plângerea a fost respinsă ca vădit nefondată.

E. Evenimentele din 3 februarie 2009

20. La 3 februarie 2009, primul reclamant a organizat o demonstrație în fața Procuraturii Generale, împreună cu aproximativ douăzeci de participanți care nu sunt reclamanți în această cauză. Scopul demonstrației a fost de a denunța inacțiunea Procuraturii Generale în legătură cu abuzurile poliției. Peste câteva minute după începerea demonstrației, protestarii au fost atacați de șapte bărbați mascați, care au început să-i bată, folosind și spray cu gaze lacrimogene. Protestarii s-au apărat și au reușit să imobilizeze doi atacatori. Unul din atacatorii a admis faptul că a primit 1,000 lei moldovenești (MDL) de la o persoană necunoscută pentru a participa la acest atac. O patrulă de poliție din apropiere nu a intervenit pentru a pune capăt altercației dintre protestatari și atacatori. Protestarii au chemat poliția și au solicitat ajutorul forțelor de ordine care păzeau Procuratura Generală, însă fără nici un rezultat.

21. Potrivit reclamanților, organizatorii demonstrației au depus o plângere penală la Procuratura Generală; însă, nu a fost luată nicio măsură. Reclamanții nu au reușit să probeze faptul că au depus plângerea respectivă, invocând că documentele relevante au fost ridicate de către poliție în cadrul unei percheziții ilegale la sediul Hyde Park.

22. Guvernul a contestat faptul că reclamanții au depus plângere la Procuratura Generală în privința evenimentelor din 3 februarie 2009.

II. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNĂ RELEVANTĂ

23. Articolul 32 al Constituției Republicii Moldova (privind libertatea opiniei și exprimării) prevede următoarele:

“(1) Oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil.

(2) Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.

(3) Sînt interzise și pedepsite prin lege contestarea și defăimarea statului și a poporului, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial, la violență publică, precum și alte manifestări ce atentează la regimul constituțional.”

Articolul 40 (privind libertatea întrunirilor) prevede următoarele:

“Mitingurile, demonstrațiile, manifestările, procesiunile sau orice alte întruniri sînt libere și se pot organiza și desfășura numai în mod pașnic, fără nici un fel de arme.”

24. Prevederile relevante ale Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor din 21 iunie 1995 sunt următoarele:

“Articolul 6

(1) Întrunirile trebuie să se desfășoare în mod pașnic, fără nici un fel de arme, fiind asigurată protecția participanților și a mediului nconjurător, fără să împiedice folosirea normală a drumurilor publice, circulația rutieră, funcționarea unităților economice, fără a degenera în acțiuni violente care ar pune în primejdie ordinea publică, integritatea corporală și viața persoanelor, bunurile lor.

Articolul 7

Se sistează întrunirile la care se constată fapte sau acțiuni de:

- a) contestare sau defăimare a statului și poporului;
- b) îndemn la război de agresiune, la ură națională, rasială sau religioasă;
- c) incitare la discriminare, la separatism teritorial, la violență publică;
- d) atentare la regimul constituțional.

Articolul 8

(1) Întrunirile se pot desfășura în piețe, străzi, parcuri, scuaruri și în alte locuri publice din municipii, orașe, comune, sate, precum și în localuri publice.

(2) Nu se admite desfășurarea întrunirilor în localurile autorităților publice, autorităților administrației publice locale, procuraturii, instanțelor judecătorești, în unități economice cu regim special de securitate a muncii sau cu pază armată.

(3) Sînt interzise întrunirile:

a) la o distanță mai mică de 50 de metri de sediul Parlamentului, reședința Președintelui Republicii Moldova, de sediul Guvernului, Curții Constituționale, Curții Supreme de Justiție;

b) la o distanță mai mică de 25 de metri de sediul organelor administrației publice centrale de specialitate, autorităților administrației publice locale, instanțelor judecătorești, procuraturii, poliției, instituțiilor penitenciare și de reabilitare socială, unităților și obiectivelor militare, de gări, aeroporturi, spitale, unități economice cu instalații, utilaje sau mașini avînd un grad ridicat de pericol în exploatare, instituții diplomatice.

(4) Accesul liber în sediul organelor și instituțiilor enumerate la alin. (3) este garantat.

(5) Autoritățile administrației publice locale, cu acordul organizatorilor întrunirilor, pot stabili pentru întruniri locuri sau localuri permanente, după caz.

Articolul 11

(1) Organizatorul întrunirii va depune la primărie, cel mai trîziu cu 15 zile înainte de data întrunirii, o declarație prealabilă, al cărui model este expus în anexă, ce face parte integrantă din prezenta lege.

(2) Declarația prealabilă trebuie să indice:

a) denumirea organizatorului întrunirii, scopul întrunirii;

b) data, ora la care începe întrunirea și ora la care se încheie;

c) locul întrunirii, traseele spre el și de la el;

d) forma desfășurării întrunirii;

e) numărul aproximativ de participanți;

f) persoanele împuternicite să asigure buna desfășurare a întrunirii și să răspundă de ea;

g) serviciile pe care organizatorul întrunirii le solicită primăriei.

(3) Primăria, în cazuri justificate, poate să modifice, cu acordul organizatorului întrunirii,

unele elemente din declarația prealabilă.

Articolul 12

(1) Declarația prealabilă se examinează de primăria orașului (municipiului), satului (comunei) cel mai târziu cu 5 zile înainte de data întrunirii.

(2) Primăria, în cadrul examinării declarației în ședință ordinară sau extraordinară, discută forma, timpul, locul și alte condiții de desfășurare a întrunirii și ia decizia respectivă.

(6) Primăria poate interzice întrunirea numai în cazul în care consultă organul de poliție și deține probe convingătoare că la întrunire vor fi încălcate condițiile art. 6 și art. 7 cu consecințe grave pentru societate.

Articolul 14

(1) Decizia privind eliberarea autorizației trebuie să fie argumentată și prezentată în scris. În ea se indică din ce motive s-a decis refuzul eliberării autorizației: al timpului, al locului sau al formei, inacceptabile pentru desfășurarea întrunirii, ori altor împrejurări prevăzute de prezenta lege.

(2) Decizia privind refuzarea cererii de organizare a unei întruniri trebuie să fie motivată și se prezintă în scris. Aceasta trebuie să conțină motive ale refuzului eliberării autorizației ...

Articolul 15

(1) Organizatorul întrunirii poate reclama în instanța de contencios administrativ competență refuzul eliberării autorizației.

Articolul 19

Participanții la întrunire sînt obligați:

a) să respecte prezenta lege și alte acte normative care au tangență la aceasta;

b) să respecte recomandările organizatorului întrunirii, factorilor de decizie din primărie sau poliție;

...

e) să părăsească întrunirea la somația organizatorului, factorilor de decizie din primărie sau poliție.”

25. La 22 februarie 2008, Parlamentul a adoptat o nouă Lege privind întrunirile, potrivit căreia autorizația nu mai era necesară pentru organizarea demonstrațiilor cu un număr de până la cincizeci de participanți.

26. Prevederile relevante ale Codului penal sunt următoarele:

“Articolul 166. Privațiunea ilegală de libertate

(1) Privațiunea ilegală de libertate a unei persoane, dacă acțiunea nu este legată cu răpirea acesteia, se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită:

b) asupra a două sau mai multor persoane;

d) de două sau mai multe persoane;

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 8 ani.

Articolul 184. Violarea dreptului la libertatea întrunirilor

(1) Violarea dreptului la libertatea întrunirilor prin împiedicarea ilegală a desfășurării mitingului, demonstrației, manifestației, procesiunii sau oricărei alte întruniri ori a participării cetățenilor la acestea ... :

a) săvîrșită de o persoană cu funcție de răspundere;

b) săvîrșită de două sau mai multe persoane;

c) însoțită de violență nepericuloasă pentru viață sau sănătate,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 4,000 la 8,000 lei moldovenești sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.”

27. Prevederile relevante ale Codului cu privire la contravențiile administrative (“CCA”), în vigoare la acea dată, sunt următoarele:

“Articolul 174 § 1

2. Organizarea și desfășurarea întrunirii fără avizarea primăriei sau fără autorizația ei, precum și încălcarea condițiilor (forma, locul, timpul) desfășurării întrunirii, indicate în autorizație, atrage după sine aplicarea unei amenzi organizatorilor (conducătorilor) întrunirii în mărime de la MDL 500 la 1,000. ...

4. Participarea activă la întrunirea desfășurată în condițiile alineatului doi din prezentul articol, atrage după sine aplicarea unei amenzi în mărime de la MDL 200 la 300.

Articolul 174 § 5

Opunerea de rezistență unui colaborator al poliției ... aflate în exercitiul datoriei de serviciu sau obștești de menținere a ordinii publice și de combaterei a criminalității, atrage după sine aplicarea unei amenzi în mărime de pînă la MDL 300 sau arest administrativ pe un termen de pînă la treizeci de zile.

Articolul 174 § 6

Ultragierea colaboratorului poliției ... aflat în exercițiul datoriei de serviciu ... atrage după sine aplicarea unei amenzi în mărime de până la MDL 200 sau arest administrativ pe un termen de până la cincisprezece zile.”

Potrivit articolului 249 al CCA, persoanele, care nu execută cu rea-voință dispozițiile sau cererile legitime ale lucrătorului poliției, care au opus rezistență colaboratorului poliției, care au ultragiat un colaborator al poliției, pot fi reținute până la examinarea cazului în instanța competentă.

28. Prevederile relevante ale Legii nr. 1545 (1998) privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești au fost stabilite în hotărârea Curții *Sarban v. Moldova*, nr. 3456/05, § 54, 4 octombrie 2005. În cauza *Belicevecen v. the Ministry of Finance* (nr. 2ra-1171/07, 4 iulie 2007), Curtea Supremă de Justiție a constatat că o persoană poate cere repararea prejudiciului în temeiul Legii nr. 1545 (1998) doar dacă el sau ea au fost achitați în întregime de toate învinuirile aduse împotriva lor. Deoarece dl Belicevecen a fost găsit vinovat de una din învinuirile aduse împotriva lui, el nu putea cere repararea prejudiciului.

ÎN DREPT

29. Reclamanții s-au plâns că suprimarea demonstrațiilor și reținerile efectuate de către poliție au încălcat drepturile la libertatea de exprimare și la întrunire, garantate de articolele 10 și 11 ale Convenției. În privința evenimentelor din 3 februarie 2009, primul reclamant s-a plâns în temeiul articolului 11 al Convenției că statul și-a îndeplinit obligația sa pozitivă de a ocroti dreptul său la libertatea de întrunire. De asemenea, reclamanții s-au plâns, în temeiul articolului 5 § 1 al Convenției, că privarea lor de libertate a fost ilegală. Articolul 5 § 1 al Convenției prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale:

- a. dacă este deținut legal pe baza condamnării pronunțate de un tribunal competent;
- b. dacă a făcut obiectul unei arestări sau dețineri legale pentru nerespectarea unei hotărâri pronunțate de un tribunal, conform legii, ori în vederea garantării executării unei obligații prevăzute de lege;
- c. dacă a fost arestat sau reținut în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, atunci când există motive verosimile de a se bănui că a săvârșit o infracțiune sau când există motive temeinice ale necesității de a-l împiedica să săvârșască o infracțiune sau să fugă după săvârșirea acesteia;

d. dacă este vorba de detenția legală a unui minor, hotărâtă pentru educația sa sub supraveghere sau despre detenția sa legală, în vederea aducerii sale în fața autorității competente;

e. dacă este vorba despre detenția legală a unei persoane susceptibile să transmită o boală contagioasă, a unui alienat, a unui alcoolic, a unui toxicoman sau a unui vagabond;

f. dacă este vorba despre arestarea sau detenția legale ale unei persoane în scopul împiedicării pătrunderii ilegale pe teritoriu sau împotriva căreia se află în curs o procedură de expulzare ori de extrădare.

Articolul 10 al Convenției prevede următoarele:

“1. Orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să impună societăților de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune un regim de autorizare.

2. Exercițarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.”

Articolul 11 al Convenției prevede următoarele:

“1. Orice persoană are dreptul la libertate de întrunire pașnică și de asociere, inclusiv a constitui cu alții sindicate și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale.

2. Exercițarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât cele prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei ori a drepturilor și a libertăților altora. Prezentul articol nu interzice ca restrângeri legale să fie impuse exercitării acestor drepturi de către membrii forțelor armate, ai poliției sau ai administrației de Stat.”

I. ADMISIBILITATEA CERERII

30. Guvernul a declarat că reclamanții nu au epuizat căile interne de recurs. După achitarea lor, reclamanții puteau pretinde compensații în conformitate cu Legea nr. 1545 (a se vedea paragraful 28 de mai sus) în privința evenimentelor din 27 martie, 22 aprilie, 30 aprilie și 18 decembrie 2008. În privința evenimentelor din 3 februarie 2009, Guvernul a declarat că primul reclamant nu a depus o plângere nici măcar la procuratura.

31. Reclamanții consideră că ei au epuizat căile interne de recurs. Ei au declarat că remediul oferit de Legea nr. 1545 nu era efectiv în privința

evenimentelor din 27 martie, 22 aprilie, 30 aprilie și 18 decembrie 2008. În privința evenimentelor din 3 februarie 2009, ei au susținut că a fost depusă o plângere la Procuratura Generală; cu toate acestea, ei nu aveau dovada depunerii acestei plângeri, deoarece documentele relevante au fost ridicate de către poliție în timpul unei percheziții ilegale efectuate în oficiul Hyde Park, percheziția care face obiectul unei alte cereri depuse la Curte.

32. Curtea notează că, în privința demonstrațiilor din 27 martie, 22 aprilie, 30 aprilie și 18 decembrie 2008, reclamantii, în partea ce ține de aceste demonstrații, au depus plângeri la Procuratura Generală, însă fie nu au primit nici un răspuns, fie plângerile lor au fost respinse. Guvernul nu a sugerat faptul că depunerea plângerilor la Procuratura Generală era o măsură neadecvată sau un remediu inefectiv. Curtea reiterează faptul că, în scopul epuizării căilor de recurs interne, atunci când mai multe căi sunt accesibile, reclamantul nu este obligat să încerce mai mult de o cale de redresare (a se vedea *Brega v. Moldova*, nr. 52100/08, § 31, 20 aprilie 2010, și *Hyde Park and Others v. Moldova* (nr. 5 și 6), nr. 6991/08 și 15084/08, § 33, 14 septembrie 2010). Prin urmare, obiecția preliminară a Guvernului, potrivit căreia plângerile reclamantilor în privința demonstrațiilor din 27 martie, 22 aprilie, 30 aprilie și 18 decembrie 2008 trebuie declarate inadmisibile ca urmare a neepuizării căilor interne de recurs, necesită să fie respinsă.

33. Situația însă este diferită în privința demonstrației din 3 februarie 2009, deoarece Curții nu i-a fost prezentată nicio dovadă a faptului că reclamantii au încercat să epuizeze căile interne de recurs care erau disponibile. Prin urmare, această parte a cererii trebuie respinsă pentru neepuizarea căilor interne de recurs, în conformitate cu articolul 35 §§ 1 și 4 al Convenției.

34. Curtea consideră că pretențiile reclamantilor în privința demonstrațiilor din 27 martie, 22 aprilie, 30 aprilie și 18 decembrie 2008 ridică chestiuni de fapt și de drept care sunt suficient de serioase încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului și că niciun alt temei pentru declararea acestora inadmisibile nu a fost stabilit. Prin urmare, Curtea declară aceste pretenții admisibile.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 5 § 1 AL CONVENȚIEI

35. Reclamantii au declarat că reținerea și detenția lor ulterioară au fost ilegale și arbitrar și, prin urmare, au dus la violarea articolului 5 § 1 al Convenției.

36. Guvernul nu a contestat existența privării de libertate în fiecare cauză. Cu toate acestea, Guvernul a reiterat argumentul său, potrivit căruia cererea era inadmisibilă ca urmare a neepuizării căilor interne de recurs.

37. Curtea reiterează că sintagmele „legală” și „potrivit căilor legale” din articolul 5 § 1 se referă în esență la legislația națională și la obligația statului de a se conforma prevederilor materiale și procedurale ale acesteia. Totuși, „legalitatea” detenției în conformitate cu legislația națională nu este întotdeauna elementul decisiv. Mai mult, Curtea trebuie să fie convinsă că detenția pe parcursul perioadei în cauză era compatibilă cu scopul articolului 5 § 1 al Convenției, care este de a preveni ca persoanele să fie private de libertatea lor într-un mod arbitrar (a se vedea *Anguelova v. Bulgaria*, nr. 38361/97, § 154, ECHR 2002-IV și *Fedotov v. Russia*, nr. 5140/02, § 74, 25 octombrie 2005).

38. Curtea consideră că reținerea reclamantilor în legătură cu toate demonstrațiile (cu excepția reținerii celui de-al doilea reclamant la 18 decembrie 2008) cade sub incidența articolului 5 § 1 (c) al Convenției, deoarece aceasta a fost impusă pentru a-i aduce pe reclamanti în fața unei autorități competente pentru bănuiala în comiterea unei infracțiuni.

39. Nu este contestat faptul că la momentul reținerii reclamantilor și aducerii lor la secția de poliție, poliția a respectat procedura prevăzută de articolul 249 al CCA.

Curtea este de acord că reținerea reclamantului cade sub incidența articolului 5 § 1 (c) al Convenției, deoarece această măsură a fost impusă cu scopul de a-i aduce în fața unei autorități judiciare competente în baza bănuielii de comitere a unei contravenții.

40. Nu se pune la îndoială faptul că, la reținerea reclamantului și aducerea lui în comisariatul de poliție, poliția a respectat procedura prevăzută de articolul 249 al CCA.

41. Curtea notează că reclamantii au fost reținuți și învinuiți de ultragiarea colaboratorilor de poliție și opunere de rezistență în timpul reținerii. Totuși, din vizionarea înregistrării video reiese clar, și instanțele judecătorești naționale care i-au achitat pe reclamanti au confirmat acest fapt, că învinuirile aduse lor erau false și că ei nu au făcut nici unul din lucrurile care i se imputau. În asemenea circumstanțe, și având în vedere lipsa „motivelor verosimile de a bănuși”, în sensul articolului 5 § 1 (c), Curtea consideră că reținerea reclamantilor în baza unor învinuiri false, precum că ei au opus rezistență în timpul reținerii și ar fi ultragiat colaboratorii de poliție, nu poate fi considerată „legală”, în sensul articolului 5 § 1 al Convenției (a se vedea *Brega*, citată mai sus, § 38).

42. În ceea ce privește detenția celui de-al doilea reclamant din 18 decembrie 2008, Curtea notează că Guvernul nu a contestat că a avut loc o privare de libertate. Mai mult, în lumina jurisprudenței consolidate a Curții în această privință (a se vedea *Engel and Others v. the Netherlands*, 8 iunie 1976, §§ 58-59, Series A nr. 22 și *Guzzardi v. Italy*, 6 noiembrie 1980, §§ 92-95, Series A nr. 39), se pare că situația reclamantului de fapt constituie o privare de libertate.

De asemenea, Guvernul nu a prezentat nici o explicație a acțiunilor poliției și ar părea că privarea de libertate nu cade sub incidența vreunei excepții a prevederii privind libertatea persoanei din sub-paragrafele (a) – (f) din Articolul 5 al Convenției. Este adevărat că privarea de libertate a reclamantului a durat o perioadă limitată de timp. Totuși, din materialele cauzei reiese clar că intenția ofițerilor de poliție a fost să-l împiedice să ia parte la demonstrație îndepărtându-l de la locul acesteia. Privarea de libertate a fost suficientă de lungă pentru a-l împiedica pe reclamant să-și atingă scopul și să participe la demonstrație. Având în vedere contextul și circumstanțele speciale ale cauzei, Curtea consideră că privarea de libertate a celui de-al doilea reclamant a fost ilegală și arbitrară.

43. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 5 § 1 al Convenției.

III. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 11 AL CONVENȚIEI

5. Reclamanții au susținut că a avut loc o violare a articolului 11 al Convenției.

44. Guvernul a susținut că nu a avut loc nici o ingerință în dreptul reclamantului la libertatea de întrunire. Cu toate acestea, acesta a reiterat argumentul său că cererea era inadmisibilă din cauza neepuizării căilor interne de recurs.

45. Curtea consideră că reținerea reclamanților a constituit o „ingerință din partea autorității publice” în dreptul lor la libertatea de întrunire, garantat de primul paragraf al articolului 11 al Convenției. Această ingerință ar însemna violarea articolului 11 al Convenției, cu excepția cazului în care aceasta este “prescrisă de lege”, are un scop legitim în temeiul paragrafului 2 al articolului și este “necesară într-o societate democratică” pentru a atinge acest scop.

46. Curtea notează că protestele reclamanților au fost organizate în conformitate cu vechea și noua lege privind întrunirile (a se vedea paragrafele 26 și 27 de mai sus), că ele au fost pașnice și nu au perturbat în nici un fel ordinea publică. Această concluzie este susținută de materialele video prezente în dosar și de concluziile instanțelor naționale, care i-au achitat pe reclamanți. În aceste circumstanțe, ingerința în dreptul la libertatea întrunirilor nu poate fi considerată ca una legală în temeiul legislației naționale. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 11 al Convenției.

IV. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 10 AL CONVENȚIEI

47. Reclamanții au mai pretins violarea articolului 10 al Convenției. Având în vedere că această pretenție se referă la aceleași chestiuni ca cele considerate în temeiul articolului 11 al Convenției, Curtea nu consideră necesar să o examineze separat.

V. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

50. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înalțelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciu

48. Primul reclamant a pretins 10,000 euro (EUR) cu titlu de prejudiciu moral, și ceilalți reclamânți au pretins fiecare câte EUR 5,00.

49. Guvernul nu a fost de acord și a susținut că sumele pretinse erau excesive și neîntemeiate.

50. Având în vedere violările constatate mai sus, Curtea consideră că acordarea compensației cu titlu de prejudiciu moral este justificată în această cauză. Făcând evaluarea sa în mod echitabil, Curtea acordă întreaga sumă pretinsă de reclamânți.

B. Costuri și cheltuieli

54. Reclamânții au mai pretins EUR 1,000 cu titlu de costuri și cheltuieli angajate în fața Curții și au prezentat un document care include detaliile cheltuielilor pretinse.

51. Guvernul nu a fost de acord cu suma pretinsă și a susținut că aceasta era excesivă.

52. Curtea acordă întreaga sumă pretinsă.

C. Dobânda de întârziere

57. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA,

1. *Declară* cu majoritate de voturi cererea în privința evenimentelor din 27 martie, 22 aprilie, 30 aprilie și 18 decembrie 2009 admisibilă;
2. *Declară* în unanimitate cererea în partea ce ține de evenimentele din 3 februarie 2009 inadmisibilă;

3. *Hotărâște* în unanimitate că a avut loc încălcarea articolului 5 § 1 al Convenției;
4. *Hotărâște* în unanimitate că a avut loc încălcarea articolului 11 al Convenției;
5. *Hotărâște* în unanimitate că nu este necesar de a examina pretenția formulată în temeiul articolului 10 al Convenției;
6. *Hotărâște* în unanimitate
 - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamanților, în termen de trei luni de la data la care această hotărâre devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, următoarele sume, care să fie convertită în lei moldovenești conform ratei aplicabile la data executării hotărârii:
 - (i) dlui Ghenadie Brega EUR 10,000 (zece mii euro), plus orice taxă care poate fi percepută, în privința prejudiciului moral;
 - (ii) dlui Anatolie Hristea-Stan, dlui Gheorghe Lupusoru și dlui Vasile Costiuc, fiecare, câte EUR 5,000 (cinci mii euro), plus orice taxă care poate fi percepută, în privința prejudiciului moral;
 - (iii) reclamanților, suma întreagă de EUR 1,600 (o mie șase sute euro), plus orice taxă care poate fi percepută, în privința costurilor și cheltuielilor;
 - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 24 ianuarie 2012, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Santiago Quesada
Grefier

Josep Casadevall
Președinte